VALTIOVARAINMINISTERIÖ
Budjettiosasto
Budjettineuvos Kirsti Vallinheimo
9.11.2020

HE 141/2020 vp

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle eurooppalaista raja- ja merivartiostoa koskevaksi täydentäväksi lainsäädännöksi

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi rajavartiolakia, henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaitoksessa annettua lakia, meripelastuslakia, poliisilakia, ampuma-aselakia, henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annettua lakia, ulkomaalaislakia ja henkilötietojen käsittelystä maahanmuuttohallinnossa annettua lakia. Esityksen tarkoituksena on tehdä eurooppalaista raja- ja merivartiostoa koskevassa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa edellytetyt muutokset kansalliseen lainsäädäntöön. Ehdotetut muutokset koskevat pääosin viranomaisten toimivaltaa, päätöksentekoa ja tietojen luovuttamista viranomaisten kesken. Esitys liittyy valtion vuoden 2021 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2021.

Lakiesitys on katsottu vuoden 2021 talousarvioon liittyväksi budjettilakiesitykseksi sen johdosta, että se

- edellyttää määrärahalisäyksen talousarvioon (vuoden 2021 talousarvioesitykseen sisältyy lisämääräraha +3,48 milj. euroa (mom. 26.20.01) ja
- lisäksi se edellyttää myös valtion talousarviossa Rajavartiolaitoksen toimintamenomomentin 26.20.01 päätösosan käyttötarkoituksen tarkistusta. Talousarviossa käyttötarkoitus laajennettaisiin: Määrärahaa saa käyttää myös: Eurooppalaisen raja- ja merivartioviraston pysyvän joukon sekä raja- ja merivartioviraston toimintaan osallistumisen menoihin.

EU-velvoitteiden takia jäsenvaltioiden vastuut EU:lle kasvavat myös muuhun toimintaan kuin vain rajavartioiden lähettämiseen EU:n käyttöön eri operaatioihin. Jäsenvaltioiden toimintaa sidotaan näin entistä enemmän EU:n rajavalvontaan ja muuhun toimintaan. Myös poliisien ja Tullin henkilöstön käyttö jatkossa EU:n yhteisiin operaatioihin tulee kyseeseen.
Vuonna 2021 ei kuitenkaan ole oletettu, että muita kuin RVL:n henkilökuntaa osallistuisi. Tarkoitus on, että jos niin kuitenkin tapahtuu, järjestetään vaadittava kansallinen rahoitus vuonna 2021 RVL:n toimintamenomomentin 26.20.01 kautta.

Lakiesitykseen liittyvä yhdenvertaisuusvaltuutetun (mom. 25.01.03) lisääntyneiden menojen kattaminen on tarkoitus huomioida täydentävässä talousarvioesityksessä vuodelle 2021.

Kuten oheisessa valtiovarainministeriön lausunnossakin on todettu, asian jatkovalmistelua tehdään vielä. Tässä huomioidaan myös mm. se, että Euroopan parlamentin ja neuvoston välillä ei ole vielä saavutettu kompromissiratkaisua monivuotisesta rahoituskehyksestä vuosille 2021-2027. Neuvottelut EU:n rahoituskehyksestä 2021–2027 on tarkoitus saada päätökseen loppuvuodesta 2020. Jäsenvaltioiden EU-rahoitus sekä kansallinen rahoitustarve uudelle ohjelmakaudelle täsmentyvät kuitenkin vasta alkuvuoden/kevään 2021 aikana. Ministeriöitä tullaan ohjeistamaan JTS:n 2022-2025 valmistelusta uuteen rahoituskehyskauteen liittyen mahdollisesti vasta alkuvuodesta.

Valtiovarainministeriö on puoltanut lain hyväksymistä ehdotetussa muodossa.

Liite: VM:n lausunto